

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

С Т А Н О В И Щ Е

От: проф. д-р Кремена Георгиева Борисова-Маринова,
Институт за изследване на населението и човека при БАН, Департамент
„Демография”, секция „Икономическа и историческа демография”,

Научна специалност „Статистика и демография” (д-р, професор), „Икономика и
организация на труда“ (доцент)

Относно: конкурс за **доцент** в професионално направление 3.8. Икономика, научна
специалност Икономика и организация на труда (пенсионни системи, демографско
развитие и пазар на труда) в УНСС.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Човешки ресурси и социална
защита“, Общикономически факултет на УНСС съгласно Решение на АС №
7/09.12.2020 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед №
453/04.03.2021 г. на Ректора на УНСС.

2. Кратка информация за кандидатите в конкурса

За участие в обявения конкурс е подал документи и допуснат единствен кандидат
– д-р Ралица Фердинандова Пандурска, която заема академичната длъжност главен
асистент в катедра „Човешки ресурси и социална защита“ на УНСС от 2010 г. Д-р
Пандурска има дългогодишен опит като преподавател и изследовател, което спомага за
изграждането у нея на качествата, необходими за заемането на академичната длъжност
„доцент“.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

За участие в конкурса кандидатът гл. ас. д-р Р. Пандурска е представила общо 21
публикации в научни издания, от които 5 монографични и учебно-монографични
издания (хабилитационен труд, самостоятелно учебно помагало, монография на базата
на защитен дисертационен труд, глава от колективна монография и глава от учебник), 6
студии и статии (1 студия, публикувана в научно издание, реферирано и индексирано в
световноизвестни бази данни с научна информация, на английски език, и 1 в
съавторство) и 10 научни доклада (2 в съавторство). Представените публикации са извън
темата на дисертационния труд и се приемат за оценяване.

Запознаването с представените от кандидата документи и научни публикации по
конкурса показва, че те надвишават значително както минималните национални
наукометрични изисквания“, така и допълнителните изисквания на УНСС за заемане на
академичната длъжност „доцент. В количествен аспект научната продукция на
кандидата гл. ас. д-р Р. Пандурска формира общо 1050 точки при необходими 620
съгласно нормативните изисквания.

Представените по конкурса публикации могат да се оценят без колебание като
изпълнени на високо научно равнище. Те са представени пред научната и по-широката
общност в авторитетни научни издания и са получили редица положителни оценки от
различни значими университетски и академични институции. Общият извод е, че

оценяваната научна продукция отразява постигнатите резултати в изследователската и преподавателската дейност на кандидата.

В представения Протокол № 3/17.11.2020 г. от заседанието на Съвета по хабилизация на УНСС също се изразява положително становище за изпълнението на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“ от д-р Р. Пандурска.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Д-р Пандурска има над 15-годишен преподавателски опит като асистент и главен асистент към катедра „Човешки ресурси и социална защита“ на УНСС. През тези години тя води лекции и семинарни занятия по редица дисциплини, като „Социална политика“, „Пазар на труда“, „Организация на пенсионните фондове“, „Актуерски разчети и инвестиционни портфейли на пенсионните фондове“, „Социално осигуряване“, „Организация и управление на осигурителните фондове“ и други, което подпомага формирането ѝ като преподавател с богати знания и педагогически опит. Наред с това, д-р Пандурска е разработила лекционни курсове за студенти от бакалавърска и магистърска степен по някои от темите в учебните програми на посочените дисциплини, както и курс за докторска програма („Осигурителни схеми и фондове“), което допълва нейната квалификация като преподавател. Кандидатът по конкурса има и значително и успешно участие в 5 научни и образователни проекта (3 международни, 1 национален и 1 университетски), което допринася за разширяване на научните ѝ интереси и утвърждаването ѝ като задълбочен и перспективен изследовател.

5. Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации

За целите на настоящия конкурс д-р Пандурска е представила два самостоятелни монографични труда и една книга на базата на дисертационния ѝ труд за придобиване на ОНС „доктор“. В конкурса гл. ас. д-р Пандурска участва и като съавтор в колективна монография и в учебник. Представените публикации са на изключително актуални за страната теми, те са разработени самостоятелно като е допълнена и обогатена концептуалната рамка на изследваните проблеми и е приложен критичен анализ на значими по обем и обхват източници и чуждестранен опит в посочените области.

Представената научна продукция на д-р Пандурска се разпределя в следните направления:

- Същност, изграждане и проблеми на развитието на пенсионните системи, като специално внимание е отделено на съвременните демографски тенденции и отражението им върху пенсионното осигуряване;
- Актуални въпроси на демографското развитие (възпроизводство на населението, демографско остаряване, интеграция на имигранти, структури на населението, заетите и безработните лица) и ефектите им върху пенсионноосигурителната система и пазара на труда в страната;
- Значими и актуални проблеми на пазара на труда, свързани със същността и неговите особености в настоящия период и в бъдеще, с идентифицирането на най-значимите уязвими групи, с факторите за безработица сред тях или за изключването им от пазара на труда;
- Различни теми, свързани с тенденциите и особеностите на съвременното социално-икономическо развитие на страната, като дигитална икономика, учене през целия живот, валидиране на знания, умения и компетентности, потребности от дългосрочна грижа за възрастните хора и други.

Всички посочени направления са от областта на обявения конкурс.

Публикациите на д-р Пандурска в тези области разкриват нейната последователност и целеустременост като учен с изявен фокус на научните интереси и търсения. Общият извод е, че кандидатът участва с достатъчна по обем, разнообразна и актуална научна продукция, която по вид и съдържание напълно съответства на тематиката на конкурса.

6. Синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси

Научните приноси, посочени в самооценката на кандидата, са пряко свързани с посочените от нея публикации. Те напълно отговарят на изискванията и тематиката на конкурса.

Считам, че основните теоретични приноси в трудовете на кандидата са: **първо**, в обогатяването и систематизацията на теоретичните познания за същността и спецификите на съвременния етап на развитие на изследваните явления и процеси (пензионноосигурителен модел, пазар на труда); **второ**, в предлагането на нов ракурс на идентифициране и анализ на ключови проблеми пред развитието на пенсионните системи, работната сила и пазара на труда; **трето**, в аргументирането на необходимостта от прилагането на комплексен системен подход при изучаването им; **четвърто**, в създаването и апробацията на модел за валидиране на компетентностите на нискоквалифицирани работници.

Като основни научно-приложни приноси бих отбелязала: **първо**, авторската концепция за анализ на перспективите за развитие на пенсионния модел в България; **второ**, систематизацията на мерките и добрите практики за интеграция на имигрантите по отношение на заетостта, образованието и културата; **трето**, систематизацията на водещите фактори за безработица сред младите и възрастните лица; и **четвърто**, съдържащите се в редица изследвания и публикации на гл. ас. д-р Р. Пандурска идеи и конкретни предложения за усъвършенстване на държавните стратегии и публичните политики в областта на пенсионното осигуряване, заетостта, интеграцията на имигранти, ученето през целия живот, дългосрочната грижа, включването на лица с увреждания на пазара на труда и други, които могат да се използват от органите за управление на национално и регионално равнище.

7. Основни критични бележки и препоръки

Нямам значими критични бележки към д-р Р. Пандурска.

8. Заключение

Въз основа на дадената дотук категорична положителна оценка на цялостната дейност на гл. ас. д-р Р. Пандурска като преподавател и изследовател препоръчвам на членовете на уважаемото Научно жури да подкрепят предложението за назначаване на академичната длъжност „доцент” в професионално направление 3.8. Икономика по научната специалност „Икономика и организация на труда (пенсионни системи, демографско развитие и пазар на труда)“ в УНСС на д-р Ралица Фердинандова Пандурска.

06.04.2021 г.,

София

Подпис:

проф. д-р К. Борисова-Маринова

UNIVERSITY FOR NATIONAL AND WORLD ECONOMY

OPINION

By: Prof. Kremena Borisova-Marinova, PhD,
Institute for Population and Human Studies at BAS, Demography Department,
Economic and Historical Demography Section,
Scientific speciality “Statistics and Demography” (PhD, Professor),
“Economics and Labour Organisation” (Associate Professor)
Regarding: Application on Procedure for Academic Position of **Associate Professor** in
Professional Field 3.8. Economics, scientific speciality Economics and Labour Management
(pension systems, demographic development and labour market) at UNWE.

9. Information on the Procedure

The Procedure was announced for the needs of the Department of Human Resources and Social Protection, Faculty of Economics, UNWE, according to the UNWE Academic Council Decision no. 7/09/12/2020. I participate as a member of the Scientific Jury for this Procedure according to Ordinance no. 453/04/03/2021 of the Rector of UNWE.

10. Brief information on the applicants in the Procedure

One candidate has submitted their papers for the current competition, Ralitzia Ferdinandova Pandurska, PhD, Chief Assistant at the University of National and World Economy, Department of Human Resources and Social Protection. Ms Pandurska, PhD has long experience as a lecturer and researcher and this helped her in building the features needed for being awarded the academic position of an Assistant Professor.

11. Fulfilment of the requirements for holding the academic position

For her participation in this Procedure, Ms R. Pandurska, PhD, Chief Assistant, has submitted a total of 21 publications, all of them published in scientific journals, out of which 5 monographs (habilitation thesis, a stand-alone teaching aid, a monograph based on a defended dissertation, a chapter from a multi-author monograph and a chapter from a textbook), 6 studies and articles (1 study published in a scientific journal, referenced and indexed in world-famous scientific information databases, in English, and 1 co-authored) along with 10 scientific papers (2 of them co-authored). The publications submitted are beyond the subject of the dissertation and have been accepted for evaluation.

Familiarising with the papers and scientific publications provided by the candidate for this Procedure showed that they are far beyond both the minimum national scientometric requirements and the supplementary UNWE’s requirements for the award of the academic position of an Assistant Professor. In quantitative terms, all academic products presented by Assistant Professor R. Pandurska, PhD, make a total of 1050 points vs. 620 points needed according to regulatory requirements.

All publications presented for this Procedure may undoubtedly be evaluated as papers on high academic level. These were presented to the academic community and to the general public using highly credited academic journals, having been credited a number of positive evaluations from an array of significant university and academic institutions. The overall conclusion is that the evaluated scientific product mirrors the results achieved over this candidate’s research and teaching activities.

Protocol no. 3 from the meeting of the ENWE's Habilitation Council also expresses its positive opinion on how the requirements for the position of an Assistant Professor have been met by R. Pandurska, PhD.

12. Evaluation of candidate's lecturing and teaching

Pandurska, PhD, has accumulated a total of 15 years of teaching experience as an assistant and Chief Assistant at UNWE's Department of Human Resources and Social Protection. During all those years she gave lectures and seminars in a number of subjects, such as Social Policy, Labour Market, Management of Pension Funds, Actuarial Calculations and Investment Portfolios of Pension Funds, Social Security, Structure and Management of Social Security Funds, etc., which boosted her formation as a lecturer with rich knowledge and pedagogical experience. In addition, Ms Pandurska has developed lecture classes for bachelor's and master's degrees for students on some of the topics in the curricula of these subjects, as well as a doctoral class (Insurance Schemes and Funds), with all of them complementing her qualifications as lecturer. Furthermore, the candidate under this Procedure has been an important and successful participant in 5 academic or educational projects (3 international, 1 national and 1 university-level), with all this supporting the expansion of her academic scope of interests and her establishment as an insightful and prospective researcher.

13. Brief characteristics of presented academic works and publications

For the purposes of this Procedure, Ms Pandurska, PhD, has submitted two stand-alone monographs and a book based on her doctor's degree thesis. Again for the purposes of this Procedure, Ms Pandurska adds two more academic efforts: her co-authorship to a multi-author monograph and to a textbook. Those publications stand out as going into some high-priority national topics developed by the candidate on an independent basis. These provide a supplemented and enriched conceptual framework to the issues researched, complemented by a critical analysis of some sources and international expertise standing out with its significant scope and volume.

The academic products presented by Ms Pandurska may be classified in the following threads:

- Nature, construction and problems typical of the development of pension systems, with a special focus on modern demographic tendencies and their impact on pension insurance;
- Current issues of demographic development (population reproduction, demographic ageing, integration of immigrants, structures of population, employed and unemployed persons) and their effects on the pension insurance system and the labour market in the country;
- Significant and current issues on the labour market related to the nature and its features in the current period and in the future, with identification of most significant vulnerable groups, with the factors of unemployment among them or on their exclusion from the labour market;
- Various topics related to the trends and peculiarities of Bulgaria's modern socio-economic development such as digital economy, lifelong learning, validation of knowledge, skills and competencies, needs for long-term care for the elderly and others.

All mentioned threads fall within the scope of the announced Procedure. Ms Pandurska's publications in these areas reveals her integrity and determination as a scientist with a clear focus of scientific interests and research. The general conclusion is that the

candidate participates with a sufficiently voluminous, diverse and up-to-date scientific products, whose types and content fully correspond to the theme of this Procedure.

14. Brief evaluation of scientific and applied scientific contributions

The scientific contributions indicated in the candidate's self-evaluation sheet are directly related to the publications indicated by her. They fully meet the requirements and the theme of this Procedure.

It is my belief that the main theoretical contributions found in this candidate's works are: **first**, in the enrichment and systematisation of theoretical knowledge about the nature and specifics of the current stage of development of the studied phenomena and processes (pension insurance model, labour market); **second**, in proposing a new perspective on the identification and analysis of key issues facing the development of pension systems, the labour force and the labour market; **third**, in arguing the need to apply a comprehensive systematic approach to their study; **fourth**, in the creation and testing of a model for validating the competencies of low-skilled workers.

In my opinion, her main scientific and applied contributions are: **first**, the author's concept for analysis of prospects for development of pension model in Bulgaria; **second**, systematisation of measures and good practices for integration of immigrants in terms of employment, education and culture; **third**, systematisation of leading factors for unemployment among young people and elderly; and **fourth**, ideas and concrete proposals contained in a number of studies and publications of Assistant Professor R. Pandurska, PhD, for improving governmental strategies and public policies in the field of pension insurance, employment, integration of immigrants, lifelong learning, long-term care, inclusion of people with disabilities in the labour market and others that can be used by governance bodies at national and regional level.

15. Main critical remarks and recommendations

I have no significant critical remarks to Ms R. Pandurska, PhD.

16. Conclusion

Based on the definite positive assessment of the overall activity of Chief Assistant R. Pandurska as a lecturer and researcher, I would like to recommend to the members of the esteemed Scientific Jury to support this proposal for the appointment of Ralitzia Ferdinandova Pandurska, PhD, to the academic position of Associate Professor in the professional field 3.8. Economics in the scientific speciality *Economics and Labour Management* (pension systems, demographic development and labour market) at the University of National and World Economy.

06 April 2021
Sofia

Signature
Prof. K. Borissova-Marinova